

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΡΓΩΝ
Ταχ. Δ/ση: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 17-19 ΑΘΗΝΑ, 10433
Πληροφορίες: ΜΑΡΙΑ ΠΑΤΣΙΑΛΟΥ
Τηλ.: 2108208734
Email: patsialoum@moh.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΘΗΝΑ, 26/11/2025
Α.Π.: Α3α/Γ.Π.οικ. 52871

Κωδικός Πρόσκλησης: 109-050
Α/Α ΟΠΣ : 9319
Έκδοση: 1/0

Προς:
Ως Πίνακα Αποδεκτών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΟ «ΤΠΑ ΥΓΕΙΑΣ»

ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 3.1 «Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός»

ΜΕ ΤΙΤΛΟ «Συμφηφισμός του Clawback με επενδυτικές δαπάνες για τα έτη 2024 και 2025»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4052/2012 «Ρύθμιση Θεμάτων Εθνικού Συστήματος Υγείας και Εποπτευόμενων Φορέων» (Α' 41), όπως ισχύει.
2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133), όπως ισχύει.
3. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167), όπως ισχύει.
4. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154), όπως ισχύει.
5. Το π.δ. 2/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).
6. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130), όπως ισχύει.
7. Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123) και ιδίως την παρ.3 του άρθρου 2 «Σύσταση και κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων».
8. Το π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (Α' 148), όπως ισχύει.
9. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 98).
10. Την υπ' αρ. 26567ΕΞ 2025/10.03.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).» (Β' 1082).
11. Την υπ' αρ. 104259/17.07.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).» (Β' 4198).

12. Την υπ' αρ. Α1α/οικ. 35237/01.07.2024 απόφαση του Υπουργού Υγείας με θέμα: «Διορισμός της Βασιλικής Φακουκάκη ως Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Υγείας» (ΥΟΔΔ 665).

13. Την υπ' αρ. 8878/16.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).» (Β' 2909).

14. Την υπ' αρ. 124302/23.12.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα: «Έγκριση Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Υγείας στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2021-2025» (Β' 6652).

15. Την υπ' αρ. 55415/30.05.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 υπουργικής απόφασης «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442)» (Β' 2741).

16. Την υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με θέμα: «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου – Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).

17. Την Πράξη 38 του Υπουργικού Συμβουλίου της 31.08.2020 με τίτλο «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025» (Α' 174).

18. Το από 26.08.2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού ΠΔΕ για την έγκριση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τη μεταφορά από το ΤΑΑ και την ένταξη του έργου «Μεταρρύθμιση του συστήματος clawback & συμψηφισμός του με ερευνητικές και επενδυτικές δαπάνες (16816)» στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας με μηδενική επιλέξιμη δημόσια δαπάνη ΕΠΑ 2021-2025.

ΚΑΛΟΥΜΕ

Τον (τους) παρακάτω δυνητικό(ούς) δικαιούχο (ους)

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ και τους εποπτευόμενους φορείς αυτού

για την υποβολή προτάσεων πράξεων, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του/ων παραπάνω άξονα/ων Προτεραιότητας του ΤΠΑ/ΠΠΑ.

Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει σχετικό έγγραφο με τους παραπάνω αναφερόμενους (προγραμματική σύμβαση ή έγγραφο αρμοδίου οργάνου για την πρόθεση υλοποίησης του έργου). Σε αυτή την περίπτωση η πρόταση υποβάλλεται από τον φορέα που έχει/θα αναλάβει την υλοποίηση της πράξης.

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Ο μηχανισμός του clawback θεσπίστηκε στην Ελλάδα με τον ν. 4052/2012, ως μέτρο αυτόματης επιστροφής υπερβάλλουσας δαπάνης στον τομέα της υγείας, με στόχο τον έλεγχο της δημόσιας φαρμακευτικής και υγειονομικής δαπάνης. Στο πλαίσιο αυτό, εισήχθησαν εργαλεία για τη στήριξη των επιχειρήσεων που επιβαρύνονται, με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητάς τους, τη διασφάλιση της συνέχισης της παραγωγικής τους δραστηριότητας και την προώθηση επενδύσεων σε έρευνα, καινοτομία και ανάπτυξη νέων προϊόντων. Σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο καθορίζεται ο τρόπος εφαρμογής και η διαμόρφωση των μηχανισμών συμψηφισμού, επενδυτικών κινήτρων και επιμερισμού του clawback. Ειδικότερα, όταν η πραγματική δαπάνη υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που έχουν τεθεί με κοινές υπουργικές αποφάσεις η υπέρβαση κατανέμεται και επιστρέφεται από τους παρόχους υπηρεσιών και προϊόντων υγείας στο Δημόσιο.

Με την παρούσα Ανακοίνωση Πρόθεση Χρηματοδότησης το Υπουργείο Υγείας δύναται να χρηματοδοτήσει την μεταφερόμενη δράση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που αφορά τον συμψηφισμό επιστροφών clawback με επενδυτικές δαπάνες των υπόχρεων για την επιστροφή εταιριών, με την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής της περιόδου 2024-2025.

Ως επενδυτικό σχέδιο ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής («Επενδυτικό Σχέδιο») νοείται κάθε ενέργεια που σκοπό έχει την υλοποίηση αρχικής επένδυσης, που αποσκοπεί στην εγκατάσταση νέας παραγωγικής διαδικασίας ή εργαστηριακής ερευνητικής υποδομής ανάπτυξης πρώτης ύλης για την παραγωγή φαρμάκου ή φαρμακευτικών προϊόντων ή προ-κλινικών – κλινικών δοκιμών, στην αύξηση της δυναμικότητας αυτών και στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ορισμό της αρχικής επένδυσης.

Η προτεινόμενη Πράξη θα περιλαμβάνει τη διαδικασία, τους όρους και προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτόματης επιστροφής clawback με ποσοστά επί των επιλέξιμων δαπανών ενώ η χρηματοδότηση της θα βαρύνει τον προϋπολογισμό της νέας προγραμματικής περιόδου 2026-2030 του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Υγείας.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 2.1. Η δημόσια δαπάνη (ΕΠΑ) που διατίθεται με την παρούσα πρόσκληση/ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης ανέρχεται σε **0,00.€** και κατανέμεται ανά άξονα προτεραιότητας, ως ακολούθως. **Κάθε πρόταση που θα υποβληθεί θα πρέπει να εμπίπτει σε έναν Άξονα Προτεραιότητας.**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΤΠΑ ΥΓΕΙΑΣ	ΚΩΔ: 109
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ-	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΕΠΑ
(1)	(1)
3.1 - Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	0,00
ΣΥΝΟΛΟ	0,00

- 2.2. Η ΥΔ δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή και να προβεί σε ανάκληση της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τον/τους δυνητικούς Δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΠΑ: <https://www.moh.gov.gr/articles/newspaper/promhtheies-symbaseis/prokhrkseis-tomeakoy-programmatos-anartykshs>
- 2.3. Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις, έως το ύψος της δημόσιας δαπάνης.
- 2.3. Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Δείκτες εκρών

Α.Π.: Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός - 3.1					
ΚΩΔ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
			ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	Αριθμός	1,00		

3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 3.1. Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών της εντασσόμενης πράξης προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 62564/4.6.2021 (Β' 2442) Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025»
- 3.2. Ως ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 31/12/2030.
- 3.3. Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας:

3.4. Κατηγορίες Δαπανών:

Κατηγορία δαπάνης	Περιγραφή
A.1	Άμεσες δαπάνες

4. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

- 4.1. Οι υποψήφιοι Δικαιούχοι/φορείς υλοποίησης υποβάλλουν αποκλειστικά ηλεκτρονικά την πρόταση τους μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος - ΕΠΑ 2021-2025 (εφεξής ΠΣ ΕΠΑ). Για το σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό λογαριασμό χρήστη (αναγνωριστικό και συνθηματικό) για την πρόσβαση στο ΠΣ ΕΠΑ:
- 4.1.1. αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για τη συμπλήρωση δελτίων και
- 4.1.2. αφ ετέρου ο νόμιμος/η εκπρόσωπος του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους, αυτός που έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο της πράξης (π.χ. συντονιστής εταίρος) για υποβολή προτάσεων, ο οποίος μπορεί να εξουσιοδοτήσει χρήστη του συστήματος για το σκοπό αυτό.

Οδηγίες για απόκτηση λογαριασμού χρήστη στο ΠΣ ΕΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση epa.gov.gr.

Εάν ο Φορέας υλοποίησης δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΠΣ, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα πριν την υποβολή της πρότασης.

- 4.2. Οι προτάσεις υποβάλλονται μόνο μέσω του ΠΣ ΕΠΑ στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://logon.ops.gr/>

από την **17/11/2025 08:00:00** (ημερομηνία έναρξης υποβολής πρότασης) έως, αποκλειστικά, την **15/12/2025 14:00:00** (ημερομηνία λήξης υποβολής πρότασης).

Επισημαίνεται ότι η πρόταση υποβάλλεται στο ΠΣ ΕΠΑ από το/ην νόμιμο/η εκπρόσωπο του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους). Ο Δικαιούχος, μετά την επιτυχή υποβολή πρότασης, ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή εγγράφων (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο Δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην «ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ» στη διεύθυνση ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 17-19, ΑΘΗΝΑ 10433 **εντός 10 εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο. **Δεν θα γίνονται δεκτές προτάσεις** εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων, επιτρέπεται η επανυποβολή νέας πρότασης κατόπιν ακύρωσης της αρχικής πρότασης. Η πρόταση αξιολογείται βάσει της τελευταίας επιτυχούς/έγκυρης υποβολής.

Η περίοδος υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο νωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας, σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ της παρούσας πρόσκλησης.

Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΠΑ <https://www.moh.gov.gr/articles/newspaper/promhtheies-symbaseis/prokhrykseis-tomeakoy-programmatos-anaptykshs>.

- 4.3 Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΠΣ ΕΠΑ. Στην παρούσα πρόσκληση επισυνάπτονται Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πεδίων του ΤΔΠ.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού Δικαιούχου.

Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα παρακάτω δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το ΤΔΠ:

- 03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου
- 06. Προγραμματική σύμβαση, εφόσον απαιτείται
- 22. Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος
- 25. Έντυπο Ανάλυσης Κόστους
- 30. Σχέδιο Απόφασης εκτέλεσης με ίδια μέσα, εφόσον απαιτείται

Λοιπά έγγραφα: Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου

Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/ έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf αρμοδίως υπογεγραμμένα (εφόσον απαιτείται), ως συνημμένα στο ΤΔΠ.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο ή από τον κύριο Δικαιούχο, δηλαδή εκείνον που έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο της πράξης (στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους), η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο ΠΑ ακολουθεί τα παρακάτω βήματα. Ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς την μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρατίθενται στο σχετικό συνημμένο «Μεθοδολογία αξιολόγησης – Κριτήρια Επιλογής Πράξης(ΛΕΠ/ΦΑΠ)» ή/και στο περιεχόμενο της Πρόσκλησης.

Άμεση Αξιολόγηση

- 5.1 **Αξιολόγηση των προτάσεων από την Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) του ΠΑ** σε δύο στάδια:

Στάδιο Α: Πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Στάδιο Β: Αξιολόγηση πρότασης ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα πρόσκληση. Κάθε πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας, η οποία καθορίζεται **από την ημερομηνία και ώρα της ηλεκτρονικής υποβολής** της στο ΠΣ ΕΠΑ. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του Δικαιούχου, από την αρμόδια ΥΔ, **ορίζεται μέχρι εξήντα (60) ημέρες** από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο.

- 5.2 **Υποβολή και εξέταση ενστάσεων**

Ο δυνητικός Δικαιούχος δύναται να υποβάλει ένσταση στην αρμόδια ΥΔ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ, ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας **επτά (7) εργάσιμων ημερών** από την επομένη της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης,

β) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από τον Δικαιούχο και από τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός από τον δικαιούχο.

Η ΥΔ πρωτοκολλεί τις ενστάσεις. Οι ενστάσεις εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με **απόφαση του αρμοδίου οργάνου** της ΥΔ **εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών** από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Στην επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων μπορούν να

συμμετέχουν υπάλληλοι εκτός της ΥΔ. Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΥΔ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Το αρμόδιο όργανο, κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης ενστάσεων, δέχεται ή απορρίπτει την ένσταση. Η πράξη του αρμόδιου οργάνου κοινοποιείται στους ενιστάμενους δυνητικούς δικαιούχους **εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών** και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το χρονικό διάστημα υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων μπορεί να διαφοροποιείται.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' της αξιολόγησης γίνει δεκτή, η ΥΔ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Β' της αξιολόγησης γίνει δεκτή, η πρόταση επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΥΔ εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

Σημειώνεται ότι προτάσεις που δεν αξιολογήθηκαν από την ΥΔ λόγω εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης, δεν απορρίπτονται και δεν εκδίδεται Απόφαση Απόρριψης Πρότασης, αλλά ενημερώνεται ο δυνητικός δικαιούχος. Οι εν λόγω προτάσεις δύνανται να χρηματοδοτηθούν από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, σε περιπτώσεις μη ένταξης κάποιων εκ των αξιολογημένων προτάσεων που είχαν επιλεγεί αρχικά προς χρηματοδότηση ή σε περιπτώσεις αύξησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης από την ΥΔ.

5.3 Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από το αρμόδιο όργανο και ανάρτηση στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

5.4 Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του ΠΑ: του τίτλου της πράξης που εντάσσεται στο ΠΑ, του δικαιούχου, καθώς και του ποσού της δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ της πράξης.

6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

6.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση του ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις αρμόδιος/α/οι είναι ο/η κ. /οι κκ. **ΜΑΡΙΑ ΠΑΤΣΙΑΛΟΥ, 2108208734**, e-mail: **patsialoum@moh.gov.gr**

6.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και τα Προγράμματα Ανάπτυξης, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ 2021-2025, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, δεικτών κ.λ.π) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epa.gov.gr. Ο διαδικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας για το ΕΠΑ και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Πίνακας Αποδεκτών (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου):

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 17-19, 10187, ΑΘΗΝΑ

Εσωτερική διανομή:

Γραφείο Υπουργού Υγείας
Γραφείο Υφυπουργού Υγείας κ. Θεμιστοκλέους
Γραφείο Γενικού Γραμματέα Στρατηγικού Σχεδιασμού
Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και Τεχνικής Υποστήριξης
Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Τμήμα Α' (Προγραμματισμού και Εποπτείας Έργων), Γραμματεία

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «.....» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αιεφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης.

Η νομική δέσμευση των υποέργων αναλαμβάνεται εντός 18 μηνών. Η ΥΔ μπορεί – τροποποιώντας την απόφαση ένταξης – να παρατείνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική διάρκεια της προθεσμίας δεν υπερβαίνει τους 18μήνες από την αρχική ένταξη της πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).

Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον του 18μηνου από την αρχική ένταξη της πράξης στο ΠΑ δύναται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π). Η αιτιολογημένη έκθεση της ΥΔ υποβάλλεται στη ΔιΔιΕΠ το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση του 18μηνου.

Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κανένα υποέργο της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης.

Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, τροποποιείται υποχρεωτικά η Απόφαση Ένταξης της πράξης περιλαμβάνοντας μόνο τα υποέργα για τα οποία έγινε εμπρόθεσμα η ανάληψη νομικής δέσμευσης.

- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.
- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμείων/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό

πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της Δι.Δι.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.

- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης.

Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφούτου περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου.

Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Τα παρακάτω στοιχεία θα συμπληρώνονται από τη ΥΔ μέσα στο ΠΣ ΕΠΑ κατά τη σύνταξη της πρόσκλησης, προκειμένου να είναι δυνατή η συμπλήρωση των σχετικών πεδίων στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης από τα δεδομένα της πρόσκλησης.

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΑΦΟΡΑ:	
1. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ (ναι/οχι)	ΟΧΙ
1. ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - PHASING (ναι/όχι)	ΟΧΙ
2. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΣΔΙΤ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΜΕ (ναι/οχι)	ΟΧΙ
5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
6. ΣΥΛΛΟΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ, ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΜΙΚΡΟΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ναι/οχι)	ΟΧΙ
3. Πράξεις που υλοποιούνται πλήρως ή μερικώς είτε από Κοινωνικό Εταίρο είτε από Μη Κυβερνητική Οργάνωση; (ναι/όχι)	ΟΧΙ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

	I.ΚΩΔΙΚΟΣ	II.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Οικονομική Δραστηριότητα	ECO 20 (ID: 20)	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας
Γεωγραφική θέση (Περιφέρεια ή Νομός/ΌΤΑ)–(NUTS/LAU)	EL (ID:1)	Ελλάδα